

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.
Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivaltal illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az elégtétel.

Nem általánosságban óhajtunk e szóval, vagy helyesebben fogalommal: „Elégtétel” ez alkalommal foglalkozni. Mert mañapság, mikor mindenki becsületbírónak gondolja magát, nem csak adott esetben, de alkalom nélkül is szívesen foglalkozik becsületbeli ügyekkel; azoknak előzményeivel és következményeivel. És ahány a becsületbeli ügy és becsületbíró, annyi féle és eltérő a vélemény is. Nagyon helyesen tehát az a gyakorlat kezd tért hódítani, hogy a sok mindenféle füres tárgyalás és kimagyarázás mellőzésével, a becsületében sértett egyének, az illetékes hatóságok és bíróságok védelmét kezdik igénybe venni s ezek ítélete előtt azután nemesak az aljas és nemtelen támadóknak, de a nagyközönségnek is meg kell hajolnia és az ez uton visszaállított egyéni tisztességet és becsületet respektálni kell.

Ismeri a nagyközönség lapunk irányát, hogy mi a sok fontos közérdekű ügyek mellett csak elvéve és nagyritkán foglalkozunk személyes ügyekkel, mert bár jól tudjuk, hogy a szenzációszerű közönség az efféle dolgokat mohón kapja, akárcsak a falánk pisztráng a mű-legyeket, mégsem térünk el régi, tisztességes irányelvünktől; mert ez nem kenyerünk és reméljük, hogy egyszer jóllakva a közönség az efféle mételeyt terjesztő tápláléktól, mégis csak visszatér oda, hol a hírlapírás és sajtó hajnalán a nemes, hazafias és igaz ügyeket, illetve ezek terjesztését olvastva élvezettel reggelijénél.

Vannak és lehetnek azonban esetek, midőn mi sem zárkózhatunk el attól, hogy becsületbeli ügyekkel ne foglalkozzunk és midőn arra igazi ok van, talán nekünk lehet a legtöbb jogunk és kötelességünk az illetékes hatóságok és fórumok után.

Ilyen az ismeretes nagyrócezi eset, mely évek óta dulta az ottani jól megalapított hazafias társadalom békéjét és emésztette azon egyének lelkiületét, kik épen építő munkásai voltak a nagyrócezi társadalmi életnek és hazafias irányu kulturának.

A multban már szintén lapunk e helyén

TÁRCZA.

A dobsinai Gotthárdok.

Irta: **Gombaszöeghy Sándor.**

Az első Gotthárd, ki Dobsinán telepedett le, Gotthárd Benedek de Bükkszegh volt. A nagy port felverő reformáció, Luther tanaival ő rá is oly nagy hatást tett, hogy otthagya róm. kath. vallását, birtokát és nemességét, Dobsinára költözött és a dobsinaiakkal együtt felvette a lutheránus hitet.

Született 1550-ben, Csetneken-e vagy Krasznahorkaváralján, azt megállapítani nekem nem lehetett eddig. Bizonyos azonban az, hogy Gotthárd Benedek 1636 február 6-án meghalt Dobsinán 86 éves korában. Ő, valamint fia, Ábrahám „urnak” (Herr) vannak a régi anyakönyvekben beírva. Nagy urak lehettek, mivel e néven kívül más „urnak” beírva a dobsinai anyakönyvekben nincsen. Előkelő származásukra az is enged következtetni, hogy Heutshy Fülöp, dobsinai jó hírnevű ev. lelkész és püspök az 1651. évi sexagesimae vasárnapján Ábrahám ur Zsófia nevű leányát vette nőül.

Gotthárd Benedek de Bükkszegh túlélt az 1584. okt. 14-iki török dúlást is Dobsinán. Hogy, hogy menekült ki ebből, közelebbi adataim róla nincsenek. Akkor történt, hogy a törökök éjnek idején felgyújtották a várost, kirabolták, az embereket leöldösték és 243-mat rabszolgaságba vittek Fülekre!

Nemesak Gotthárd Benedek menekült új protestáns hitével a hegyek közé Dobsinán, hanem a vallási üldözések korszakában a Gölnciz s egyéb völgyekbe menekültek a most is a Gölnciz-völgyben élő s eltótosodott: Tekeli recte Thököly, Veszélini rect. Vesselényi, Baffi rect. Abaffy, Turzak rect. Thurzó stb. családok ősei is.

foglalkoztunk ez ügygyel, akkor, a midőn az ottani botrányos támadások és személyes éli harcok a nyilvánosság asztalára kerültek s már akkor jeleztük, hogy annak befejezését is annak idején közölni fogjuk.

Az emésztő tűz első szikráját, mint azt az ottani megbízható egyénektől hallottuk, az ok nélkül sértettnek képzelt női büszkeség szórta széjjel, mely aztán hamar lángba borította az ottani egész társadalmat.

E veszedelmes püszító elem az ottani felső kereskedelmi és polgári iskola tanárai karában talált gyulékony talajra és emésztő nyelveit kiterjesztette Nagyróceze város egész társadalmára. Annál nagyobb volt a veszedelem, mert épen abban a testületben tört ki a legnagyobb erővel, mely testület hivatalba lett volna az ifjúságot a hazának és a tudományoknak nevelni. — Őszintén mondjuk, hogy midőn a vészharang első hangjai a multban hozzánk eljutottak, mi jobban rettegtünk, mint azok, kik személyekben és becsületökben támadva lettek; mert azok biztak az illetékes hatóságok és bíróságok igazságérzetében, hogy az immár hivatalos térére vitt ügyben az ítélet csak igazságos és megtorló lehet; de nem volt ily biztató az eredmény azon a téren, az ifjúság soraiban, hová még a hatóságoknak nem lehetett kellő erélyvel benyulni, mert nem volt még nyilvános, hogy mi történik az iskola falai között. Annyi azonban már nyílt titok volt, hogy a hazafias eszmék meglazítását is belé keverték a támadók a harciba, csak azért is, hogy törekvésüket diadalra vezessék.

Nagy szerenese volt azonban, hogy oly férfi áll a tanügy élén, mint Pogány István kir. tanfelügyelő, ki észre véve a nagy veszedelmet, már az első pillanatokban vasmarokkal nyult belé a tűz fészkebe és jelentése alapján a vármegye közigazgatási bizottsága, majd pedig a kultuszminiszter még ideje korán szétugratta a gyújtogatókat, kik boszút forraltak és lihegetek azon egyén ellen, kinek tulajdonképen még állásajkat is köszönheték.

Hogy aggodalmunk mennyire volt indokolt, bizonyítja annak a rágalmazási pörnek a sze-

Mily erős védbástyái voltak a Gotthárdok az új protestáns hitnek és a dobsinai ág. ev. egyháznak, igazolja ugyancsak ebből a családból származó „Clarissimus Dominus Rector scholae ibidem Georgius Gotthárd”, ki előbb Dobsinán az akkortájt fennálló tanintézetnél 1735-től 1746-ig, később pedig Lőcsén, mint főiskolai igazgató működött.

Történt, hogy 1753-ban a dobsinaiaknak az ev. templomot és iskolájukat el akarták — a katolikusok részére — erőszakkal venni! Az akkori krónika azt írja, hogy ezen igazgató-tanár ez alkalommal oly nagy hatású beszédet intézett az egybegyűlt dobsinai polgársághoz, hogy inkább vérüket és vagyonukat áldozták volna fel, mintsem a templomot és iskolájukat elvenni engedték volna, végszavai ezek voltak: „Unser Gut und unser Blut opfern wir für unsere Kirche, die Kirche darf nicht weg genommen werden!” (Vérünket és mindenünket áldozzuk a templomunkért) S valóban a tartalmas beszéd hatott a sokaságra s ennek az igazgató-tanárnak sikerült az ev. templomot a dobsinaiaknak megtartani.

Ha sikerült volna a templomot elvenni, Dobsina eltótosodott volna, a mint az igen sok felvidéki helységgel megtörtént. Ezen érdemudus férfi Lőcsén halhatott meg, mivel Dobsinán az ottani anyakönyvekben az elhalálási évét megtalálni nem lehetett. Hat gyermeket hagyott hátra. Vannak-e még Lőcsén leszármazottjai, nem tudom, csak azt tudom, hogy egy leszármazottja 1892-ben Bécsben Gotthárd György huszárörnőg volt.

1748-ban ugyancsak e család sarjával találkozunk, még pedig Clarissimus Dominus 1748 Rector scholae ibidem Johannes Gotthárd, kinek neje Kégly Anna volt s 1777-ben Dobsinán halt meg. E Gotthárd bányászatot üzött a „Friedwald” nevű dűlőben.

1756. október hó 6-án születik Dobsinán a híres iglói ev. pap, író és esperes magister Gotthárd Mihály.

renesés lefolyása, melyet Gyulay Sándor, az időközben oda kinevezett iskolaigazgató nyert legveszedelmesebb ellenségével: Makfalvay Ferencz tanárral szemben.

A lefolyt és a fővárosi lapokban egész meztelenségében közölt tárgyalás és annak eredménye ocsmány, elszomorító képet állított elénk arról az életről és viszonyról, mit az ellenséges boszú teremtett a tanár és a tanítvány között. Oly szomorú és undorító képek tárultak itt elénk és mutatták be az emberi lelkiületnek és aljas boszúnak piszkos, sötét nap-foltjait, melyet bármily távesővel is vizsgálva, nem találunk azon egy szemernyi tiszta helyet sem. A budapesti bíróságnak jutott a nehéz feladat ez ügyet, e foltokat megvizsgálni és hosszú, beható vizsgálat és tárgyalás után sikerült a tiszta foltokat feltalálni, de nem a támadó, de megtámadott egyéniségén, és igazságos, szigorú ítéletével az egyéni és tanári, illetve igazgatói becsületet megvédeni.

Mély fájdalommal tekintünk vissza még most is ez ügyre, de jól esik közölnünk, hogy Gyulai igazgató teljesen rehabilitálva lett.

Örömminket nagyban fokozza azon körülmény is, hogy Mihálik Dezső, Coburg hercegi főügyész, ki a magyarságnak és a tanügyi kulturának Nagyrócezen első teremtő és mindvégig lankadhatlan buzgó apostola volt és ki ellen az ádáz harcok szintén éle volt, öreg napjaira hasonlólag megkapta az elégtételt, hogy azok, kik neki hálátlan ellenségei lettek, a harcban oly esunyán estek el.

A nemezis utólr mindenkit!

Gömör és Kishontvármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban 1909. évi október hó 28. és 29-ik napján tartandó rendes őszi negyedévi vármegyei közgyűlés

tárgysorozata:

1. Alispán tisztí jelentése a vármegyei köz igazgatás negyedévi állapotáról.
2. 14345. A kir. számvevőség által bemutatott 1910. évi vármegyei költségvetésnek tárgyalása és megállapítása.
3. A vármegyei színház építési költségeinek teljes kielégítésére felvett törlesztéses kölcsön után fizetendő évi járuléknak s egyéb vármegyei nem rendezett kiadásoknak fedezetére a vármegyei szabadren-

Mikor még Iglón jártam iskolába, volt szerencsém egy öreg asszonynál lakni, a ki e pap alatt komfirmálva lett s őt személyesen ismerte. E híres tudós pap és író 49 évig volt ág. ev. lelkész s a 13 szepesi városnak sok éven át főesperesse. Meghalt 1836 év augusztus 21-én, 80 éves korában. Hamvai ott porladoznak az iglói temetőben.

Előkelő utódai közül Gotthárd Ede Bajnán (Esztergom m.) herceg Metternich uradalmain intéző s két éve annak, hogy O Felsége a Ferencz József rend aranykeresztjével tüntette ki.

A most Dobsinán élő Gotthárdok tisztos polgár emberek. Közülök ki nem ismerné a jókedvű vasuti kauluzt Gotthárd Jánost, ki Dobsináról Bánrévéig és vissza kíséri a vonatokat.

Dobsináról származik még dr. Gotthárd János kör- és uradalmi orvos Sopron-Pecsenyédén és annak öccse Gotthárd Sámuel ág. hitv. ev. tanító Bulkeszin. Apjuk 3 éve halt meg.

Ez nagyjában a dobsinai Gotthárdok genealogiája s miután az adatok közérdekűek, ezeket a nyilvánosság számára e nagyra becsült lap útján közzétenni ezennel van szerencsém.

Dobogókőn.*)

Irta: **Kertész Ferencz.**

Az esti szürkület mindjobban erősödik. A távol homályban még látni a nyugodni téré napot, mely izzó piros sugarát át-át veri a tömörülő sötét felhők közül, s ha egy-egy része nehéz küzdelem után kiszabadul a

* Dobogókőnek nevezik a Bakony—Vértes—pilis hegyesportozat egyik 700 méteres magaslatát, mely Budapesttől gyalogszerrel körülbelül 9 óra alatt érhető el. Különben pedig a Dunapart mellett fekvő Dömös város felett fekszik.

delkezési alap javára, jövő 1910. évre kivetendő 1 1/2%-os vármegyei pótdadónak megszavazása.

4. Biráló-választmányi ülés jegyzőkönyvi kivonata az 1910. évre érvényes bíró vármegyei virilisek névjegyzékének összeállítására tárgyában.

5. 13984. sz. Az igazoló választmány jelentése a megüresedett vm. bizottsági helyek betöltése czéljából való határnap kitűzése végett.

6. Az esküdtbíróóságba a rimaszombati kir. törvényszékhez a törvényhatóság részéről egy évi időtartamra, 12 bizalmi-férfi választása.

7. 12303. sz. M. kir. belügyminiszter 73289. számú rendelete a díjnokok fizetésének és szolgálati viszonyainak rendezéséről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

8. 11643. sz. M. kir. belügyminiszter 89173. sz. körrendelete a törvényhatósági tisztú ügyészeknek a birtokrendező ügyekben való eljárása tárgyában.

9. 12349. sz. M. kir. belügyminiszter 88781. sz. rendelete, mellyel az 1909. évi V. és VI. t. cz. végrehajtási munkálatainak foganatosítására felfogandó segédmunkaerőknek anyagi támogatása iránt előterjesztett kérelmet teljesíthetőnek nem találja.

10. 11517. sz. Keresk. m. kir. miniszter 48907. sz. rendelete a törvényhatósági utbiztosok szolgálati viszonyairól, minősítéséről és hivatalos teendőiről alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

11. 13900. sz. Keresk. m. kir. miniszter 46520. sz. rendelete a vasúti állomásokon gyakorolható utvámszedési jog engedélyezésére vonatkozólag.

12. 11191. sz. Háromszék vármegye megkeresése, mellyel a képviselői választói jog kiterjesztéséről és gyakorolhatóságáról alkotandó törvényjavaslat tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi.

13. 10861. sz. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének átirata, mellyel az anyakönyvi kivonati és családi értesítőkért szedhető díjak hovaforrása tárgyában hozott határozatát pártolás végett megküldi.

14. 10881. sz. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közönségének átirata a rendkívüli közgyűlések összehívási joga tárgyában.

15. 13981. sz. Heves vármegye közönségének átirata, mellyel a cigányügy országos rendezése tárgyában a belügyminiszterhez intézett feliratát pártolás végett megküldi.

16. 13647. sz. Győr vármegye közönségének átirata, mellyel az 1848/49-iki ereklgyűjtemény és Kossuth-muzeum érdekében hozott határozatát hasonló eljárás, illetve felirat intézése czéljából megküldi.

17. 12646. sz. Lőcse szab. kir. város közönségének átirata, mellyel az 1626-ik évi híres löcsei kalendárium lenyomatának egy példányát megküldi.

18. 12668. sz. Szepesvármegye alispánjának átirata, mellyel Fülöp Szász Coburg Gothai hercegnek a Sztraczena községi templom felavatási ünnepélye alkalmából küldött üdvözlő táviratát közli.

19. 11622. sz. Gróf Serényi Béla köszönő levele a fivére elhunytá alkalmával hozzá intézett részvétliratra.

20. 13462. sz. Rimaszombat város polgármestere a Ferenczy István síremlékének leleplezési ünnepélyére szóló meghívót megküldi.

21. 12879. sz. Vármegyénk alispánja a Pusztamező-sztraczenai és Sztraczena-dobsinai utvonalak osztályozása és kezelésének átvétele tárgyában a f. évi aug. hó 30-án megtartott helyszíni tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet betejjeszti.

22. 12621. 13002. 13044. 13307. sz. Alispán bemutatja a vármegyei székház hivatalos helyiségeinek fűtéséhez szükséges fűtőanyag beszerzésére vonatkozó intézkedéseit és a megállapított határidőn belül beérkezett ajánlatokat.

23. 12880. sz. Hivatalos jelentése Bornemisza László alispánnak, mint a kiküldött bizottság elnökének, mellyel a dobsinai gőzfűrés áthelyezése tárgyában felvett jegyzőkönyvet és szakértői véleményt betejjeszti.

24. 12890. sz. Alispán bemutatja a Paál Gyula járási irnok szabadságolása tárgyában hozott véghatározatát.

25. 13399. sz. Alispán bemutatja a Forgon Mihály részére „Gömör és Kishontvármegye nemes családainak története” című mű kiadási költségeire megszavazott 1200 korona kiutalásáról szóló határozatát.

26. 13287. sz. Bizottsági jelentés a magyar nyelv tanítása körül legtöbb érdemeket szerzett néptanítók megjutalmazása tárgyában.

mogorva szürke köpeny alól, izzó piros tűzével vonja be a távoli égboltozatot s néma kísérteties, de festőien szép képét nyújtja a nyári nap haldoklásának. Közelebb ide az égboltozaton, hova a felhőtömegnek még nem sikerült eljutnia, felüti kísérteties ábrázatát az ezüst színt, tele arcu hold tányér s becsüstit az alatt lassan folydogáló patak vizét, bevilágít a végtelennek látszó hegysorok szakadékaiba, kísérteties fényt vet a távoli néma mezőkre, melyeken a szürkület kezdetekor megszűnik minden élet. Az ezüstös fényben látni még a távoli hegyormokat, amint felhőkbe burkolódzva szundítanak s pipáznak csendesen, a lábuknál elterülő tengermező oly rideg és mégis kedves felséges látványt nyújt. Távolabb a mezők szélén mint csipkészegély húzódik egy keskenynek látszó csík, vize, mely különben pompás kék szokott lenni, most a hold sugarától megvilágítva ezüstös színen pompázik s a néma egyhangú szürkületben szinte aludni látszik, e nagy folyam a Duna.

Hátunk megett a báró Eötvös Loránt-féle turista menedékház, melynek ablakaiból eltűnik lassan a gyertyafény, elhallgat a csengő dal, néma lesz az előbb még a harmonika hangjától visszhangzóit ivó, nyugodni térnek a turisták.

Csak fenn, a hegyszakadék szélén, hol a természet panorámája a legpompásabb, ott észlelhető még élet. Amint közelebb-közelebb érek, két alak bontakozik ki a szűkeségből s a homályban egy nő és egy férfi alakja lesz felismerhető. Tekintetök elkalandozik a messzeségben, a holdsugártól megvilágított homályban keresik az ismert helyeket, beszélnek a természet pazar szépségéről, mesélnek epizódokat, amelyeket átéltek, megemlékeznek közös ismerőseikről s csevegésük közben szinte észre sem látszanak venni, hogy körülöttük a sötét éjben vész el minden.

27. 14087. sz. Vármegyei közigazgatási bizottság fél éves jelentése a vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt félévi állapotáról.

28. 11849. sz. Vármegyei árvaszék javaslata az özv. Vályi Nagy Pálné, szül. Okáli Petronellát megillető kamatoknak a vármegyei tartalékalapból leendő kiutalványozása tárgyában.

29. 12949. sz. A kassai posta- és táviradaigazgatóság megkeresése a nándorvölgyi főszozgabírói hivatalnak távbeszélővel leendő ellátása tárgyában.

30. 13594. sz. A kassai kir. műszaki felügyelőség megkeresése a ratkói szolgabírói hivatalnak a törvényhatósági távbeszélő hálózattal való összeköttetése tárgyában.

31. 12627. sz. Számvevősegi javaslat a Karhut András ideiglenesen felfogadott háziszolga illetményeinek kiutalása tárgyában.

32. 12535. sz. Rimaszombati járási főszozgabíró jelentése, mellyel Tiszolcz nagyközség képviselőtestületének az anyakönyvi díjak hovaforrása tárgyában hozott határozatát betejjeszti.

Hírek és vegyesek.

Magyar nemesség. Knöptler Károly rimakovi gyáros és földbirtokosnak valamint törvényes utódainak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet rimakokovi előnévvel díjmentesen adományozta a király. A kitiüntetés érdemes férfit ért, ki legutóbb is jelentékeny áldozatot hozott a tanügynek, amennyiben neki köszönhető, hogy Rimakokován Pogány István kir. tantelgyelző hathatós közreműködése mellett állami iskola létesített. Knöptler Károly nemesak anyagi nagy áldozattal lendített sokat az iskola államosítása ügyén, de hazafias gondolkodásának és érzelmeinek is ékes szülő tanujelét adta, mikor kikötötte, hogy csakis tiszta magyar-nyelvű tanítónót szabad alkalmazni. A Közművelődési és más kulturális egyesületeknek is alapító tagja és lelkes munkása az új nemes, kinek kitiüntetését megverszte öszinte örömet kelt.

Személyi hír. Dr. Mészáros István kir. ügyész szabadságáról f. hó 14-én hazaérkezett s a hivatal vezetését f. hó 15-én átvette.

Felügyelő beiktatás. A kishonti ev. egyházmegye egyhangú lelkesedéssel megválasztott felügyelőjét, Medveczky Sándor, kir. közjegyzőt f. hó 25-én iktatják hivatalába. A beiktató esperességi közgyűlés hétfőn délelőtt 9 órakor veszi kezdetét az evangélikus templomban. A közgyűlés tagjai délben a Tompa-szállóban barátságos ebédre gyűlnek össze, melyen az új felügyelő személyes jóbarátait és tisztelőit szívesen látják, de külön aláírási ivateket nem bocsátanak ki. Hisszük, hogy a beiktató ünnep a diszes egyházi álláshoz és a megválasztott nemes egyéniségéhez mért hagyományos díszszel és melegséggel fog lefolyni közérdeklődés mellett.

Katonai kitiüntetés. A király Gattaringer Károly főhadnagynak — ki hosszú időn át járt ide mint a sorozó bizottság tagja — elismerésképpen a „signum laudis” érdemkeresztet adományozta.

Templomavatás. A klenőci új izraelita templomot f. hó 12-én élénk érdeklődés mellett avatták fel. Az ünnepélyen városunkból is sokan vettek részt s az itteni izr. hitközség képviselőitében Weisz Adolf elnök több taggal együtt jelent meg. Az ünnepélyes felavatást Singer S. Leó kerületi főrabbi végezte, szépen kidolgozott, melyen átgondolt alkalmi beszédet mondott. Az ünnepély kedélyes vacsorában nyert betejjeszt.

Elhalasztott jubileum. Bodor István helybeli főgimnáziumi tanár f. hó 26-ára tervezett jubileuma, mint értesülünk, november hó 10-ére halasztatott el.

Nemes tett. A helybeli áll. el. fiu- és leányiskolák szegénysorsu és állami gondozásban levő növendékei részére Széman Endre prépost-esperes már több ízben vallástant és 200-nál több énekeskönyvet ajándékozott; s míg a hitközség nem gondoskodott az egyh. énekkönyvtárról, ezt is sajátjából fedezte.

Eljegyzés. Demó András gömöriskárosi közjegyző f. hó 10-én tartotta eljegyzését Czinyéri Ilonkával, Czinyéri Barna, alsókalosai ev. ref. lelkész kedves leányával, Kálosán.

Esküvő. Dr. Deutsch Miksa helybeli fogorvos f. hó 12-én tartotta esküvőjét Rónai Margitkával. A fiatal pár esküvő után nászútra indult, s fogorvosi működését Dr. Deutsch csak három hét múlva fogja megkezdeni.

Csend van! a hegyről aláomló patak esobogása andalító dalként hangzik fel a néma éjben, folvása sima, majd szaggatottabb, dala felséges, üde melódiája egyhangú, monoton, moraja halk, szerelmes, mámorító. Lenge szellő simogatja végig a fák dus lombzatát, s amint végig siklik az erdőn a fák zizegő suttogása, egy szerelmes tündér mesében egyesül.

A természet eme szépséges csendes dalába egy háborgó szerelmes férfi szív sir bele.

„A sötétség árnyékba temeti arcodat s ez bátorít, hogy felszabadult bilincseim lerázzam magamról. Most nem fogom látni, ha ajkadon gunyolódó mosoly fog megjelenni s büszke márványarcod hidegsége nem zavarhat meg vallomásomban, mert nem látlak, mert tudom, hogy nem látsz engem, csekély semmisséget, a mint itt lábaid előtt térdepelve, szinte megfojt az öröm, a kéj, a gyönyör, hogy megvalhatom tudoklól, bátorítalan hangomon, hogy megörülök, . . . hogy szeretlek, imádlak, . . . hogy elenyészőm egyetlen lehetetlédért s ha ajkaidat ajkamon érzem, meghalnék a végtelen boldogságtól. Félek, rettegek, hogy megszólalsz, s mégis . . . esdve lesem minden szavad, bár tőle életem, halálom, mindennem fűg.

Szeretlek Margit! Ez az imádságom ez éltető elemem s ha köszíved nem lágyul, ez lesz halálom is. Égek a vágytól téged magaménak mondhatni, rettegek a ténnytől, mely elszakíthat mellőled. Szólj! s egyetlen szavad megment vagy porba sajt.”

A férfi izzó tüzes homlokát egy fatörzshöz szorítja, mialatt a leány ajkára gögös, gonyos mosoly ül.

„Margit, könyörgöm, szólj! Leszel-e enyém valaha? s ha nem hódolnám szávainnak, ha örülnek tartanám, avagy ellent mondaná, e helyen lenném halálotam életem eme legboldogabb percében. Csak annyit mondj, hogy

Kinevezés az erdőhivatalhoz. A földművelésügyi miniszter az államerdészeti tisztviselők egyesített létszámába ideiglenes minőségű erdőmérnökökgyakorokokká kinevezte Vicsnyogoszky Ferenczet a rimaszombati állami erdőhivatalhoz.

Közegészségi bizottsági ülés. A vármegye közegészségügyi bizottsága folyó hó 16-án Bornemisza László alispán elnökletével ülést tartott, melyen a dobsinai második gyógyszerár engedélyezése tárgyában beadott kérelmet nem találták teljesíthetőnek, s így ezt — melyet Dobsina város maga is elutasított, a törvényhatóság által is elutasítandónak véleményezte a bizottság, mely még a bábaügyre s különösen azok díjazására vonatkozó szabályrendelettel foglalkozott.

Bettleri élet. Gróf Andrassy Géza nagybirtokos, országgyűlési képviselő bettléri kastélyában és parkjában mozgalmas élet uralkodik. A gavallér magyar főúr medve-vadászatra várja Henrik porosz kir. herceget és beakarja mutatni neki a magyar vendégszeretetet. A rendezési munkálatokat maga a kegyelmes ur vezeti és segít ebben neki Spéczián Gusztáv tisztartó és Dénes Géza erdőfelügyelő. Szép látványosságot nyújt a Károly gróf által Norvégiából hozott két jeges-medve boes, melyek már szépen nőnek és egy vasráccsal kerített vízmedencében vannak elhelyezve.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Asztalos János nagyváradi kir. számtisztet számenlőnré nevezte ki és szolgálatára a rimaszombati pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez osztotta be. A képzett fiatal tisztviselő állását már el is foglalta.

Lelkészwálasztás. A cserepesi ev. egyházközségben Gyürky Pál főesperes f. hó 10-én tartotta meg a lelkesválasztó közgyűlést, melyen egyhangú lelkesedéssel Dzurányi Dezső palonczai lelkész, helybeli főgimnáziumunk volt derék növendéke választatott meg. Üdvözljük!

Halálozás. Adám Henrik, helybeli terménykeleskedő f. hó 10-én rövid szenvedés után 64 éves korában elhunyt. Régebbi idő óta betegeskedett, de azért fenjárt, s végezte rendesen üzleti ügyeit. Vasárnap reggel hirtelen rosszul lett s 1/2 10 órakor meghalt. Temetése f. hó 11-ikén nagy részvét mellett ment végebe.

Uj állami iskola. A napokban épült fel Sajószentkirályon a község áldozatkészségéből két tanerős áll. elemi iskola. Az épületek átvételére s az iskola megnyitására a kir. tantelgyelőség részéről dr. Heinrich János tollnok jelent meg, a ki szép beszéd keretében méltatta a község érdemét, beiktatván hivatalába az új állami tanítót. Az iskola megnyitását reggelig tartó táncz követte.

Ratkó a vasútra. Az építendő ratkói—rimaszombati vasútra Ratkó nagyközség közönsége 100.000 koronát szavazott meg. Ezen ügy a mostan tartandó vármegyei bizottsági közgyűléshez fog jóváhagyás végett terjesztetni. Ajánljuk a többi érdekelt községeknek e követendő szép példát figyelmébe.

A koalíció tervei és alkotásai cím alatt kerületünk országgyűlési képviselője: dr. Bernáth István „Papharaszti” név alatt egy könyvet adott ki. A nagy gondal és tömör magyaros stílussal megírt bevezetés után különféle címek alatt közli e munka, hogy 1906—1909. évek között mit tett a koalíció. Mi időelőttinek tartjuk erre a kritikát megmondani, mert azt a jövő fogja megmutatni. Azt azonban konstatáljuk, hogy dr. Bernáthnak — parlamentünk e jeles tagjának — kiadott munkájából most is kiváló közjogi és közgazdasági szaktudása emelkedtek ki. A szép munkát ajánljuk mindenkinek.

Baleset a vasgyárban. A híznyói vasgyárban folyó hó 14-én súlyos baleset történt. Szamo János 27 éves munkás a csövek öntésére szolgáló mintegy 5 méter mély gödör mellett dolgozott. Véletlenül elcsuszott a lába a szerencsétlen embernek s beesett a gödörbe. Súlyos sérüléseket és lábtörést szenvedett, még aznap beszállították a kórházba.

A sodronypályáról leezett. A líkér—szirki sodronypálya szirki állomásán f. hó 8-án Mázik András 35 éves ratkóbesi származású sodronypálya munkás a vaskövel telt kocsi a sodronypálya egyik oszlopától a másikig tolt, de az egyensúlyt elvesztette, s mintegy 10—12 méter magasból lezuhant. Mindkét karját összetörte és súlyos sérüléseket szenvedett, melyekkel beszállították a kórházba.

tudnál szeretni, csak annyit, hogy remélhetek a jövőben s megmented testem, szárnyakat adsz vergődő lelkemnek s hevesen dobogó szívem zivatarát lecsendesíted.”

„Nem! Soha!” — szólott a leány s a következő pillanatban már egy vergődő szerelmes idealista szíve szünt meg dobogni. A szakadékba vetette magát a szerelmes ifjú, a leány pedig áll a mélység felett, a szörnyű pillanat megborzongatja, de ajkán még ott ül a kajáni győzelemittas mosoly.

„Most tudom, hogy igazán szeretted.”

A patak esobogása nem szelid többé, moraja kísérteties; nyaldossa a véres sziklákat, majd magával ragadja a tetemet s viszi lefelé, Isten tudja hová, miközben előbbi lágy dala siralmas halotti oratóriumává válik. A szél is ijeszítően sir végig a falombokon s az erdő tájfalmas suttogása mikor egyesül, mintha a circumtederum akkordjait sirná vissza.

Az égboltozaton tömörülnek a felhők s a sűrű szürke tömeg lassan lefelé ereszkedik, mintha gyászlepellet akarná körülövezni a hegyet.

A távoli égboltozatot egy cikázó villám világítja be, melyet erős dörgés követ, s utána megered az eső, sűrű vastag cseppekben hullatja az ég könnyeit, elsíratja a holtat, elmossa a sziklákról a vérszemeket, eltüntet minden véres emléket . . .

Mikor néhány nap múlva az eső elvonult s a kéklő égboltozat ismét feltűnik a pajzán napsugár, egy néma halotti menet vonul végig az utcán; senki, csak a lélekharang fájdalmas siró hangja kíséri utolsó útjára.

A gyászmenet a sarokház ablaka alá ér s az erkölyen egy sápadt arcú kegyetlen leány hullatja elkésett könnyeit.

Tulipán-szövetség magyar védő-egylet Tornalján e hó 12-én tartotta meg évi köz- és választmányi gyűlését *Szabó* Agostonné-Ragályi Sarolta elnököletével, ki annak kifejezésével nyitotta meg azt, hogy ezen harmadik évi közgyűlés háromszoros öröm és buzgalmat támaszt nála szegény hazánk ezen rettentő válságában, midőn mi szerény helyünkön esendben képek vagyunk munkálkodni hazánk jobb sorsa érdekében, semmit nem kockáztatva meg, kötetlen kézzel haladva a biztos cél felé: most, a mikor tájadalommal látjuk, hogy még legnagyobb és legjobbjaink sem képesek emberfeletti munkájokban sem biztos reményt nyújtani hazánk jobb sorsához. Mert okvetetlen biztos cél felé tartunk, ha a magyar ipart védve, ápolva teljes erőnk-ből, abból a másfél milliárdból, mivel adozunk a külföldnek, fokozatosan leróni igyekezzünk mentül többet. Ha csak az iskolai tanszereket, amely már mind itthon készül, vesszük, itt 23 milliót takarítunk évenként. — Ezután *Hevesy* Bertalan az egyletünk két elhunyt tagjáról emlékezett meg igen melegen. Öv. *Ragályi* Nándornéről, kinek szép honleányi érzelmeit hozván fel, részvétét is kifejezte az elnöknek az egyesület nevében, mint az elhunyt leányának. *Leungel* László volt a másik igen hasznos tagtársunk. — *Csabay* Pál ref. egyházmegyei esperes szép buzdító beszédében fordult a gyülekezethez, melynek rövid tartalma az volt, hogy boldog, a midőn látja, hogy Tornalja szép Sajó-völgyével, mit méltán neveznek a megye szívének, annak aszszonyai honleányi munkájukban lelkiileg is megfogják valósítani azt az elnevezést és lüktető ere lesz a megyének. — Az elmúlt év törekvései és eredményeiről íj. *Hevesy* László, titkára az egyesületnek, számolt be. A magyar len- és kendervászonbani sikerünkről, melyek a Budapestén áprilisban tartott nemzeti vásáron lettek bemutatva, nagy kelendőségnek örvendtek és a lenvászonból *Mössner* József nagykereskedő nagyobb megrendelést tett. Ugyszintén tetszésben és kelendőségben részesült az idő *Hevesy* László uró fátározása folytan előállított szakajtók. Az egyesület vagyona szépen gyarapodott az *Azél* rozsnói szücs által készített bunda kisorsolásából, mely öv. *Tornallyay* Dezsőné elnökle alatt történt hivatalosan közjegyző előtt. A gyűlés választmánya elhatározta ezuttal, hogy munkálkodását fokozva, Tornalján harisnyakötést fog létesíteni, mely indítványt leginkább *Tornallyay* Zoltánné és *Feledy* Ferenczné pártoltak. Terve vette a választmány továbbá öv. *Tornallyay* Dezsőné indítványára egy karácsonyi bazárt, melyen magyar termékekből a kereskedők vásárt rendezhetnének. Ezekre mind felhívja szives figyelmét és érdeklődését a megyének. — Íj. *Hevesy* László titkár és pénztárnok elfoglaltságára hivatkozással, állásáról lemondván, helyére egyhangulag *Urszinyi* Zsigmond lett megválasztva.

Ferenczy-alap. Lapunk szerkesztősége már régebben gyűjtést indított a város jeles szülőite: Ferenczy István szobrának Rimaszombatban leendő felállítására alapjára. Azóta az idők változtak, s a magyar kormány az uttörő szobrász emlékének méltó kegyelettel áldozott, s mellszobrát is elkészítette, úgy, hogy a begyűlt összegnek más lett a rendeltetése. Az összeg 201 kor. 21 fillért tesz ki, s lapunk szerkesztősége mult héten tartott értekezletén egyhangulag elhatározta, hogy *Hevesy* Pál festőművész a Ferenczy képet és összegért megfesteti a rimaszombati városháza nagyterme részére. Az összegről szóló takarékpénztári betétkönyvet szerkesztőségünk átadta dr. *Kovács* László polgármesternek a kép festési költségére való felhasználás céljából.

Agarász-verseny. A gömörmezei „Agarász Egylet” f. hó 9, 10 és 11-én tartotta meg versenyét a a dobrai mezőkön a szokottnál nagyobb érdeklődés mellett. A versenyre mind igen neves istállók agarai lettek bevezetve. Báró *Vécsy* Altonz 4, *Lébach* Gyula 4, *Baghy* Béla 2, dr. *Mészöly* István 2, *Hámos* Antal 1 és *Baghy* Gyula 1 agarat neveztek. A versenyből elsőnek *Hámos* Antal „Turka” nevű agara került ki és vitték el az egyesület szép díjait. Az első díj egy szép ezüst bilikó volt, második díj a tétel fél összege. A versenyt a beteg *Ragályi* Gyula elnök helyett *Putnoky* Mór órszázgyűlési képviselő, aelnök nagy szakértelemmel irányította s *Gundelfingen* József főispáni titkár, az egyesület titkára nagy tevékenységet és buzgalmat fejtett ki a verseny rendezésében. A bírói tisztet mindvégig *Szontagh* Zoltán végezte nagy szakértelemmel. A versenyen ott láttuk: Adorján Lilli, gróf *Almássy* Arthurné, gróf *Almássy* Marian, Balogh Mihályné, Baláss Lászlóné, Baláss Évi, Diószeghy Lászlóné, Glós Aranka, Glós Vilma, Gundelfingen Józsefné, Gundelfingen Mária, Horváth Józsefné, Horváth Ilonka, Hámos Árpádné, Hámos Mária, Hisnyay Heinzelmann Alfrédné, Hisnyay Heinzelmann Elli, Kubinyi Ferenczné, Kubinyi Izuka, Lang Boldizsárné, Lukács Gézné, Lukács Margit, Máriaassy Lászlóné, Máriaassy Lilli, Nagy Aladárné, Okolicsányi Zsedényi Edéné, Putnoky Mór órszázgyűlési titkár, Szakall Andrásné, Szakall Éta, Szeifert Antalné, Szeifert Rózsai, Várady Dánielné, Baghy Béla, Barsay Andor, Bornemisza Elemér, Csiszár József, Darvas Pál, Diószeghy Dezső, Diószeghy László, Fáy Viktor, Fodor Jenő, Gundelfingen József, Hámos Antal, Hámos Aladár, Hámos László, Hanvay József, Hegyessy István, Hevesy László, Hisnyay Heinzelmann Béla, Horváth József, Koszka Árpád, Kiss Loránd, Kubinka István, Kubinyi Géza, Kozsusch János, Ladányi László, Lébach Gyula, Máriaassy Gyula, Máriaassy László, Madarassy Iván, Molnár István, Molnár József, dr. Mészöly István, Michalek László, Ósváth Gyula, Putnoky Mór, dr. Sigmund József, dr. Soldos Béla, Soldos Elemér, Szakall Kálmán, Szakall István, Szentiványi Árpád, Szelezky Dénes, Szelezky Zoltán, idő Szentmiklóssy Kálmán, íj. Szentmiklóssy Kálmán, Szentmiklóssy László, Szentmiklóssy Zoltán, Szontagh Zoltán, Török Béla, Váradi Dániel, Vajda István, Vajda Pál, br. Vécsy Altonz, Vermes N. — Az első napi verseny után Rimaszombatban, a Hungária-szálloda termében sikerült társas-vaesora volt táncszal egybekötvé, mely egész a reggeli órákig tartott.

Jutalom a katonáknak. *Dickman* Ignác helybeli gőzmalomtulajdonos a malom égése alkalmával a tűz lokalizálása érdekében kivonult méntelepi legénység részére 100 korona jutalmat küldött a parancsnok-sághoz kiosztás végett.

A dalárda újraalakulása. Az egykor koszos rimaszombati dalárda úgy tetszik — csak hosszú álmat aludta. Egy biztató, kiváló felszólalás telébrésztí álmából a szép sikereket aratott testületet, melyek működésében — reméljük — rövidesen ismét gyönyörködhetünk. Dr. *Kovács* László polgármester és *Bodor* István főgimnáziumi tanár a Ferenczy ünnepen aratott siker után buzdító szöveget intéztek a dalárda tagjaihoz. s alakuló gyűlésre hívták őket össze f. hó 14-én délutánra a városházára. Sokan akadályozva voltak a megjelenésben, de azok, akik eljöttek, szives készséggel fejezték ki hajlandóságukat a dalárda való belépéshez, s eddig 25 működő és pártoló tag írta alá az ívet, melyet most köröznék az érdeklődőknek. A „Magyarország”-ban olvassuk a rimaszombati és rozsnói dalárdák megalakulásáról következőket: „A bérzes Gömör minden tekintetben első két városának, Rimaszombatnak és Rozsnónak híres dalárdája volt a nyolczvanas és kilenczvenes években. A rimaszombati koszos dalárda, mely a fumei országos dalosversenyen második díjat nyert, most a lezajlott kecskeméti országos ünnep hatása alatt újra alakult *Váry* János régi karmestere vezetése alatt. A dalárda remekül betanult művészi énekével nagyban hozzájárult a Ferenczy István szobrának leleplezése alkalmából rendezett ünnep fényének emeléséhez. A szomszédos Rozsnó bányaváros dalárdája pedig az elmúlt héten alakult újra Rozsnó városi dalkör czímen. *Rozsnay* János karmester vezetésével. A dalkör elnökévé *Pásztor* Mihály főgimnáziumi tanárt, aelnökévé pedig *Markó* János dr. közjegyző-helyettesét választotta meg. Mind a két dalárda a kiterjedt intelligenciából, pompás hanganyaggal rendelkezik s anyagilag is jól áll. A régi rozsnói dalárdának tekintélyes vagyona gyümölcsözők a rozsnói takarékpénztárban, melyet a nyolczvanas évek végén akkori elnöke, néhai *Slosser* Albert vasgyáros, az esetleg utjonnan alakuló Rozsnó városi dalárda részére helyezte el és ez azóta a kamatokkal tetemes összegre növekedett.

Öngyilkosság. F. hó 7 re virradó éjjel *Magyar* Margit 21 éves hajadon, a likéri vasgyárban, az ott lévő gyári nagytóba ugrott öngyilkossági szándékból s a vízbe belefullt. Hátrahagyott levele szerint, öngyilkosságának oka betegsége volt. A szerencsétlen leány f. hó 6-án éjjel 12 órakor érkezett haza Miskolcra, ahol szolgálatban volt. — Levelét észrevétlenül övgye anyja házában ablakába helyezte el s aztán erős elhatározással a tópartra ment. — Levelében megkérte hozzátartozóit, hogy f. hó 7-én reggel a likérgyártelepi nagy tóban keressék, ahol jelzett napon kora reggeli órákban a tó közepén meg is lették őt megfulladva. Nagy részvét mellett temették el a szegény fiatal leányt.

Pályázati hirdetés. A helybeli kir. törvényszék helyettes elnöke *Kolbay* Sándor pályázatot hirdet a tornaljai kir. járásbírósnál megüresedett jegyzői állásra. A kérvények a törvényszék elnökéhez két héten belül adandók be.

Városi költségvetés. Rimaszombat város képviselőtestülete f. hó 12-én dr. *Kovács* László polgármester elnöklése mellett látogatott közgyűlést tartott, melyen az 1910-ik évi költségvetést tárgyalták. A költségvetés tételét már lapunk mult számában ismertettük, most csak röviden ismételjük azt, hogy 1909-re a szükséglet 242174 kor. 81 fill. volt, 1910-re 248616 kor. 18 fillér, tehát 6441 kor. 37 fillérrel több állapított meg; a fedezet 1909-re 190208 kor. 91 fillér volt, 1910-re pedig 196469 kor. 23 fillér, tehát 6260 kor. 32 fillérrel több. A hiány 1909-ben 51965 kor. 90 fill. volt, 1910-re 52146 kor. 95 fill.; tehát 181 kor. 5 fillérrel több. A pótdió 1908-ban 43 % volt, 1909-ben 52 % s ugyanannyiban lett megállapítva 1910-re is. Általában simán ment a költségvetés tárgyalása; a tanács a kiadási többleteket általában a változásokat megindokolta s a polgármester is megadta a felvilágosításokat a kérdéses tételeknél. A világitás fogyatékosága ellen dr. *Rárossy* Gyula emelt szót s a közrend és köztisztaság kérdésénél *Csinke* István és *Rárossy* Gyula voltak kifejezői a közóhajnak, mely abban csucosodik ki, hogy a rendőrséget kellően reorganizálni kell s az utcák tisztántartására nagyobb gond fordítandó. A közvélemény erősen sürgeti a vízvezeték és csatornázás kérdésének megoldását s az intéző köröknek komolyan kell foglalkozni a mostani rendkívül fogyatékos világitás, a közbiztonság és a tűzrendészet alapos javításával, mert a mostani állapot tarthatatlan. A resumée az, hogy a képviselőtestület elfogadta az 1910-ik évi előterjesztett költségvetéscéljait abban a reményben, hogy tehetséges és munkás polgármesterünk, ki a város fejlődése és előrehaladása érdekében páratlan buzgalommal és ambícióval fáradozik, a nehéz kérdések megoldását a közel jövőben keresztül viszi. Itt említjük meg, hogy *Molnár* József is felszólalt a költségvetés egészében és részleteiben való elfogadás mellett, miután azt realísnak, a mai viszonyokkal összhangzásban levőnek tartja, s felszólalt még *Perez* Samu is, ki felhívta, hogy a költségvetés mindenre kiterjedkedik, csupán a tisztviselők és szolgák fizetésének javítására vonatkozó javaslat hiányzik belőle. Már pedig köztudomásu, hogy a mai nehéz viszonyok között a fizetés nem adja meg a módot a tisztességes megélhetésre. Különösen a szolgaszemélyzet helyzete felette szomorú s kéri a polgármestert, hogy ezeknek beadott kérvényével foglalkozzék jóindulattal s terjessze azt pártolón a képviselőtestület elé. A városi szegények intézetének jövő évi költségvetését szintén megállapította a közgyűlés, majd névszerűen szavazással hozzájárult a képviselőtestület a tanácsnak az árvapénzek elhelyezésére vonatkozó előterjesztéséhez, hogy t. i. 40 % a rimaszombati takarékpénztárban, 20—20 % a gömörmezei nép- és iparbankban, a gömörmezei takarékpénztár- és hitelbankban és a kereskedelmi és közgazdasági bankban helyeztessék el gyümölcsözőleg. *Galamb* Kálmán aljegyzőnek a főjegyző huzamosabb helyettesítésére 200 korona tiszteletdíjat szavaztak meg. — E határozatnál *Institúrisz* Endre városi ügyész szólalt fel, elismeréssel emlékezve meg dr. *Kovács* László fáradozására és ügybuzgó munkásságáról, mert a főjegyző betegsége idején teendőinek nagy részét ő végezte lelkiismeretes pontossággal. — Ezért indítványozza, hogy a képviselőtestületi közgyűlés egyhangulag szavazzon a polgármesternek köszönetet és elismerést. Ez meg is történt s érte a polgármester meleg hangon mondott köszönetet a közgyűlésnek; végül

elfogadták a tanács javaslatát, hogy az adómentes épületek, melyek után eddig közszégi pótdió sem szedett, a törvény értelmében közszégi pótdióval rovassanak meg. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A krasznahorkai képtár. A Rozsnótól alig egy félórányira fekvő Krasznahorkaváralján az ós-régi vár tövében *Sulyócsky* István uradalmi kormányzó lakása mellett az idén épült több százezer korona költséggel egy minden tekintetben modern berendezésű képtár. A barok-stílusban készült hófehér külsejű épület gyönyörű virágos angol park közepén áll. A képtár homlokzatán aranybetűkkel ez a rövid, de sokat mondó szó pompázik: *Artibus*. A gyönyörű képtár *Hüll* Dezső budapesti műépítész terve után épült s kis aránya mellett is minden tekintetben művészi munka. A képtár, amelyben a modern mestereknek gróf *Andrássy* Dénes, az ismert mecénás által nemrég megszerzett értékes alkotásai sorakoznak, már június eleje óta nyitva áll a nagyközönségnek s a nagybecsű gyűjteményt már eddig is több ezren megtekintették. Gömörben egyetlen turista sem mulasztja el, hogy a híres krasznahorkai vár régiségei és a fejedelmi pompával berendezett Franciska-mauzóleum mellett a képtárt is meg ne tekintse. Az áldozatra kész főur az idei müncheni kiállításon is sok nagyértékű festményt vásárolt, úgy, hogy olyan alkotásokat mondhat magáénak, melyek a festőművészet legkiválóbbjainak is elsőrangú alkotásai s amelyekért a világ legelső képtárai versenyeztek. A díszes márványpalota tűzálló anyagból épült s a közel 130 darab elsőrangú művészi munkának ad helyet, amelyek egy nagyobb s több kisebb pazarul berendezett teremben sorakoznak. Az üvegetett nagyteremben ott van *Böcklin* *Tavaszi est-je*, a mester egyik legnagyobb szabásu munkája. Nagyhirű kép *Ude* *Krisztus sírbatétele* is. Ott vannak továbbá *Kaulbach* női portréi és néhány női aktja, *Venglein*-nek az izar folyó medrét mutató képe, *Stuck* *Tavasza*, *Kovalszky* Alfréd képei, *Lenbach* több portréja, *Zügl*, *Mayerheim*, *Braith* állatképei. A kistermekben látjuk *Wenk* Albert tájképeit. Pioloris több aquarelljét, *Bilek* *Jairus* leányának föltámadását, *Bergmann* és *Zoff* tájképei közül néhányat. Kiválóbb munkák még *Southeim*, *Adams* *John*, *Daubner*, *Pigelheim*, *Reincke* alkotásai. A kiválóbb magyarok közül itt van *Pállik* Béla, akinek képei között föltűnik az éhes népség, *Markó* Károly rozsnói tájképe és *Halmi* Öreg magyar asszonya. Igen érdekes és finoman kidolgozott betléri és szulovai tájképeket találtunk még a nem mindennapi tehetségű gróf *Andrássy* Géznél. A képtár birtokában van továbbá öt igen érdekes szobrászati műalkotás. Katalogust eddig még a képtár kezelőse nem adott ki, de ez év végére alkalmasint ez is meglesz, amikor a legutóbb Münchenben vásárolt képek megérkeznek. Megemlítjük, hogy az értékes képtár idővel gróf *Andrássy* Dénes áldozatkészségéből a magyar államé lesz. A képtár a nyáron gróf *Andrássy* Géznél *Betlérben* járt főúri vendégeknek is annyira megtetszett, hogy közülük azok, akiknek nagyobb számu értékes képek van, a közel-jövőben a krasznahorkai képtár mintájára készülnek építeni hajlékot a művészeknek. (*Markó* M.)

A Ferenczy-féle szobrászművészeti ösztöndíj. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium pályázatot hirdet a Ferenczy István-féle kétezzer koronás szobrászművészeti ösztöndíjra. Az ösztöndíjra kizárólag csak a budapesti Képzőművészeti Főiskola növendékei pályázhatnak. A pályázók tartoznak fél életnagyságu aktokat mintázni és azokat bezárólag 1910. január 8-ig elkészíteni. A pályadíjat az Országos Képzőművészeti Tanács bírálata alapján a kultuszminiszter itéli oda.

Gondatlanság. Nyústyán f. évi július 20-án történt, hogy *Tyaski* *Lukács* Andrásné gombát ment szedni s 1¹/₂ éves Ilona leányát urára bízta, ki nem vigyázott eléggé a kis leánykára s ez kiment az udvarra, beesett a kutba és belefullt. F. hó 13-án *Kolbay* Sándor elnöklésével tartott főtárgyaláson foglalkozott a bíróság az esettel s az asszonyt a gondatlanságból okozott emberölés vádjá alól felmentette, férjét azonban büntönsnek mondta ki s 14 napi fogházra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette 3 évre. Az ítélet jogerős.

Az állandó moziról. Mult vasárnapra szenzációs reklám-táblák hirdették a Hungária talain az állandó mozi újabb előadásait, a legszenzációsabb volt *Bleriot* repülési kísérletének bemutatása. Nem láttunk még annyi embert a Hungária nagytermében, a mely zsutofalásig megtelt ezen az estén. *Bleriot* repülése a két végállomás mellékjeleneteiben érdekes volt, de maga a földolog nem tartozott a legsikerültebb képek közé. Hanem annál tanulságosabb és szebb volt az orleáni szűz története s igen kedves, bájos volt egy apácza távozása a kolostorból, mikor a harcban haldokló katona hivatja s a távollevő apácza helyettesíteni szűz Mária száll alá az oltárról. A tréfás képek közt nagyon jó volt a vad-ört kijátszó vadászjelenete. Ugy látszik, a mozi városunkban fokról-fokra hódít.

Emberölés vádjá alól felmentve. A helybeli kir. törvényszék f. hó 13-án foglalkozott *Kolbay* Sándor kir. táblai bíró elnökle alatt azzal az esettel, mely e nyáron Várgede mellett a Durenda-pusztán történt. *Kozma* István dohány-kertész fiát, *László*t ugyanis társa: *Csorba* Mihály július 18-án késsel és fejszével kergette és meg akarta támadni, mire az apa fia védelmére kelt. Ezért *Csorba* megharagudott és *Kozma* támadt, mire ez revolveréből a levegőbe lőtt, hogy *Csorba*t megijessze. Ő azonban még dühösebb lett s neki ment *Kozmának*, ki ekkor hasba léte *Csorba* Mihályt, úgy, hogy az szenvedett sérelmébe belehalt. *Pengyey* Lajos kir. ügyész erős felindulásban elkövetett emberöléssel vádolta ugyan *Kozma* Istvánt, de a beismerésben levő vádlott és családja vallomását tartotta elfogadhatónak s a bíróság dr. *Seidner* Mór védőbeszéde után az önvédelem indokát látta fenntartani s *Kozma* Istvánt felmentette. Az ítélet jogerős.

Takonykór. Rozsnón f. hó 13-án egy oláh cigányesaladot tartóztatott fel a hatóság. Az ottani kir. állatorvos nyomban megvizsgálta a cigány két lovát és azt takonykór gyanusnak találván, zár alá helyezte, intézkedéséről pedig tüstént jelentést tett a törvényhatósági főállatorvosunknak. *Palm* Nándor főállatorvos a helyszínrre azonnal kiszállt és a lebonkított lovakat a boncolás tényleg takonykórosnak találta.

Halálos elgázolás. A feledi vasuti állomáson t. hó 8-án éjjel halálos végű baleset történt. Az éjjeli tehervonat egyik fékezője: *Vavrek Bertalan* miskolci származású fiatal, erőteljes ember tolatás közben két kocsit össze akart csatolni s e végből a koci felhágójáról leugrott, hogy a sín pár közé lépjen; ekkor azonban lába megesusztott, elesett s a teherkocsi a hosszában fekvő ember testét közönségesen átmeteszte. Rögtön szörnyet halt s tetemét irtózatosságon ronsokba szedték fel a sinekről. A hullát a kiszállított rimaszécsi kir. járásbíró dr. *Zehery István* és dr. *Molnár Fenecz* orvosokkal felboncoltatta s a vizsgálat megindult.

Sok a kutya. A héten történt, hogy egy szegény kis gyermeket arcon harapta egy kereskedőnek nagy kutyája. a szomorú esettel kapcsolatban nem hagyhatjuk szó nélkül, hogy Rimaszombaton utcain nagyon sok eb esavarog vagy hever az utca gyalogjáróján. Pedig nem vagyunk Konstantinápolyban, a gazdátlan ebek klasszikus városában, de azt is elmondhatjuk, hogy a nagy alföldi városokban sem látható annyi kóbor eb, mint a mi utcáinkon, az embernek néha tojástánczot kell járnia, hogy rá ne lépjen egyre és nadrágja vagy czombja közelebbi ismeretséget ne kössön egy-egy jófogu mormogással. Hiszen a kutya házörzésre jó, de a hol nincs udvar, minek oda a kutya? Gyermekünk testi épsége előbbvaló talán a kutyáknál!

Halálos baleset a bányában. A Rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság rákosbányai telepén t. hó 11-én halálos szerencsétlenség történt. *Janiga András* és *Carraro Antal*, két 17 éves bányamunkás délután — a bányába leszálláskor — nem vette észre, hogy a falazatot támasztó több bányafa meglazult. Amint egy ilyen veszélyes helyen megállottak, öt bányata alázuhant s a két munkás koponyáját összetörte. A szerencsétlen fiatal emberek csakhamar kiszendvedtek a sérülések következtében. Az egyik munkás: *Janiga*, Gömörirákos községbe való volt s hulláját kétségbeesett szülei házába szállították; a másik *Carraro* Antal olasz származású — feltűnő szép fiú volt — kinek atyja régi bányamunkás volt a társulatnál, de most megvakult s munkaképtelen; beteges anyja jajveszékelve siratta kenyérkeresőjét, mert a beteg család mellett még három kis gyermeke van s minden reménységét szorgalmas fiába vetette, ki most tragikus halállal mult ki. A bányatársulat bejelentette az esetet a kir. törvényszékhez, melynek vizsgálóbírája az orvosokkal kiszállott a helyszínre, hol a boncolás megejtetett s a vizsgálat megindult az iránt, nem terhel-e valakit mulasztás vagy gondatlanság.

Távbeszélő díjak leszállítása. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara a távbeszélő díjak több irányban leendő leszállítása iránt előterjesztést tett. Mint értesülünk, e felterjesztésére azon választ nyerte, hogy a távolsági távbeszélő tarifa *revisió alatt van* és az egész országra nézve egyöntetű alapon szabályozandó új díj-szabás keretében gondja lesz a miniszternek, arra, hogy az interurban távbeszélő használata a megengedett korlátokon belül, a kamara által figyelembevételre ajánlt viszonylatokban is, lehetőleg megkönnyíttessék.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajtógömöri Mátyás kir. szoborra beküldött adományok folytatódó kimutatása: Pelsőczról Csizy Béla ref. ig. tanár 1 kor., Csizy-fürdő részvénytársaság 5 kor. — Az ág. ev. egyházmegyei tanítói közgyűlés alkalmával a közeledőnél gyűjtött összeg 9 kor. 3 fill. Rákósy Andor gyűjtése a Csorba-tónál: Rákósy András 5 kor., Mangyik Jozefin 1 kor., Klupponegger Ilona 1 kor., Trenka János 2 kor., Bohuncsák Mariska 1 kor., Kiss Albert 2 kor., Kiss János 1 kor., Trenka József 3 kor., Skrabák József 1 kor., Sztrázik József, Farkas József, Tuza Árpád, Erdélyi Márton és Grébecz Mihály 1-1 kor., összesen 22 kor.; Magyarregesről (Somogy megye) Jávorv Nándor ref. lelkész 2 kor. Ezek összege 39 kor. 3 fillér. A fentiekkel a mai főösszeg 2875 kor. 16 fill. Midőn a fentebb kimutatott hazafias kegyes adományokért e helyen is meleg és hálás köszönetet mondok a szobor bizottság nevében, egyuttal szabad legyen még tisztelettel kérnünk mindazokat, kiknél gyűjtőiveink még kint vannak (sokan vannak még), sziveskednének azokat elszámolás céljából — még ha üres is, rövid időn — kezeimhez származtatni. — Sajtógömör, 1909. okt. hó. Kiváló tisztelettel: *Bogár Lajos*, szob. biz. pénztáros.

Üzletáthelyezés.

Nagyrabecsült vevőim szives tudomására hozom, hogy az eddig Deák Ferencz-utca 8. sz. alatti

könyv- és papirkereskedésemet

folyó október havában

a Deák Ferencz-utca 20. sz. alá helyeztem át.

Teljes tisztelettel:

Ifj. Rábely Miklós.

Eladó belsőség.

A **Hunyady-utczában**, a bábaképzővel szemben, mintegy 760 □-öl területű belsőség — 15 öl hosszúságú utcazi fronttal — szabad kézből eladó. — Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek: **Győry Lajos** tulajdonostól Keczeán, (u. p. Rimaránhó.)

Géplakatos, vasasztergályos, asztalos és fényező-tanonczok

felvétetnek az „**Első Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár**”-ban **Losoncz**. Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a **gyárvezetőség**.

Kiadó üzlet.

Rákóczy-utca 18. szám alatt egy jó forgalmu üzlet **május 1-ére** bérebe adandó, a bérleni szándékozók a tulajdonos: **ö. v. Mind-szenthy Bertalannal** értekezhetnek.

Hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni-vasmű-részvénytársaság **likér-nyustyai** élelmezési fizletéhez tartozó

mészárszéket

1910. évi január hó 1-től bérebe adjuk.

Pályázni kívánók a feltételeket személyesen vagy írásban az alólirott czimról kaphatják meg.

Pályázati határidő: 1909. december 1.

A rimamurány-salgótarjáni tiszti nyugdíjintézet élelmezési fizletéhez tartozó

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása **IZSÁK SÁNDORNAL**, Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvétetik.

Zeneoktatás.

Alólirott, mint az országos zenetanár és zene-művészek körének bizottsági tagja, zeneszerző, ő Felsője a bolgár király által kitüntetve, tisztelettel hozom a szülők és gyámok szives tudomására, hogy gyermekeiknek mindenféle hangszereken (zongora, hegedű, czimbalom és fuvóhangszer) alapos oktatást adok. — Jelentkezni lehet **Koháry-utca 6. sz.** alatti lakásomon.

Hagelbauer György,

zenetanár.

Értesítés.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség beesés tudomására hozni, hogy a közelgő **mindenszentek ünnepére** nagy

sirkoszoru raktárt

rendeztem be a **Kossuth Lajos-utca 19. szám alatti HOLLÓSY-féle ház bolthelyiségében**, mi által a kegyelet adóját leróni szándékozók megkíméltetnek a város szélén levő lakásomra való fáradságtól. Itt mindenféle nagyságban praeparált és élővirágból készült sirkoszoruk a legszebb kivitelben igen mérsékelt árban kaphatók, esetleg előre is — kívánság szerinti kivitelben — megrendelhetők.

Vidéki megbízást nagy figyelemmel és pontosan teljesítek.

Ez alkalommal tudatom még azt is a nagyérdemű közönséggel, hogy kertészetenben ugy mint eddig, ezentul is nagy választékban kaphatók mindenféle

szobai disznóvények

és sok újdonság őszi kiültetésre. A szokásos tavaszi plánták: **árvácska, belisz, ne-felejts, szegfű, jáczint és tulipán-hagymák** stb.

Menyasszonyi és más alkalmi **csokrot** gyors és pontos kiszolgálás mellett igen izléses összeállításban készítek.

Jóakaratu pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Rimaszombat, 1909. okt. 15.

CSINTALAN JÁNOS.

1-2 városi mű- és keresk. kertész.

Kiadó bolt — eladó ház.

A város legforgalmasabb helyén, az **Andrássy-utca** és **Tompa-tér sarkon** levő első számú emeletes házban egy kisebb bolt azonnal bérebe vehető. — **Kossuth-utca 41. számú** ház, szépen rendezett udvarral és kerttel eladó. Venni, vagy bérleni kívánók értekezhetnek: * 9-*) **Andrási László** fényképésszel.

A gömörmezei nép- és iparbank a

5955, 6118, 6115, 6671, 6026, 6066, 6067, 6183, 4862, 6536, 6386, 6295, 6903, 6423, 6522, 6626, 6747, 6472, 6328, 6692, 6634, 6543, 6725, 6960, 6949, 6775, 6715, 6794, 6961, 7003, 7004, 7015, 7047, 6996, 6983. számok alatt elzalogosított és nem rendezett kézi zálogtárgyak, u. m.: aranyékszereket, ezüst-, evő- és díszeszközöket s különféle értékpapirokat **1909. évi november hó 6-án délután 2 órakor** saját helyiségében elárverezteteti. — Rimaszombat, 1909. szept. 23.

Az igazgatóság.

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-u. 5. sz.

Alólirott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség szives tudomására, hogy a már hat év óta fennálló és a legjobb hírnek örvendő

könyvkötészetemet

mindenféle legújabb rendszerű gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak stb.-vel szereltem fel; miért is ajánlom **szolgálatkészségemet** bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó munkáknak pontos, divatszera és szolid kivitelben való elkészítésére.

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki **jegyző** és **tanító** urak, valamint a **kaszinók, olvasókörök** és **énekarok** jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt emlitem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén **megjelenek országos vásárok** alkalmával a raktáramon levő több mint **ötven különbözőféle** kivitelű **ima- és énekes könyveimmel**; a melyek a legjutányosabb áron csak nálam szerzhetők meg; — ugyanakkor **bekötni való műveket is átveszek**, miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását ismétlen kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY,

Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Hirdetmény.

619. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyroczei kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. I. 400-1. számú végzése következtében dr. **Vieszt Károly** ügyvéd által képviselt **Spitzer Gyula** javára 140 kor. jár. erejéig 1909. évi aug. hó 30-án toganatosított végrehajtás utján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyroczei kir. járásbírósnak 1909. évi V. 430/1. számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi december hó 1-ső napjától járó 5%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 99 korona 13 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig **Jolsván** leendő megtartására **1909. évi október hó 25-ik** napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Nagyrocze, 1909. okt. hó 3. napján.

Holló Arzen, kir. bir. végrehajtó.

Özv. HOLLÓSY JÓZSEFNÉ

legrégibb

temetkező vállalata

Rimaszombatban,

Losonczy-u. 21. sz. a. saját házában.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek szives tudomására, hogy **butorizletemet teljesen feloszlattam,**

temetkezési vállalatomat

azonban **libóvitve** tovább folytatom.

Hosszu időn át szerzett tapasztalatom biztosítékot nyújt minden, a temetkezés elrendezése körül szükségesendő összes ügyeknek gyors és pontos kivitelére.

Vidéken történő temetések elrendezését **ezután is a legnagyobb készséggel elrendezem.**

Szemfedél, koporsó és sirkoszorúk s az összes temetkezési kellékekből nagy raktárt tartok.

Teljes tisztelettel: **Özv. Hollósy Józsefné.**